

A Música Na Miña Vida

Juan M. Canosa Dios

Meus pais sempre quixeron que a saga musical dos Diosiños continuase e nada mellor que inculcarlle ó fillo máis novo, que era eu, a afección por esta arte. Efectivamente, por parte de nai, teño antecedentes musicais que se remontan a meu bisavó, Juan Dios, cuxos fillos tiñan talento artístico. En concreto, dous deles, José Benito e Juan, estaban fascinados coa música e con eles comeza a estirpe musical dos Diosiño. José Benito, que tocaba o acordeón, soubo transmitirles a paixón pola música ós seus fillos, pero Luís César, coñecido por Diosiño, foi o máis famoso de todos. Juan organizaba comparsas de entroido e os seus fillos, Manolo e Juan Dios Vilas, é dicir meus tíos, tocaban o baixo e o saxo respectivamente.

Entón, cando eu tiña quince anos, metéronme nas clases de música con dona Segunda, señora de Pepe Poceiro. A min gustábame a música, pero esta actividade tiña que compaxinala coa aprendizaxe da profesión de albanel, porque, como dicían os vellos, se fallaba unha cousa, había outra.

Alá polo ano 1964, cando levaba uns tres anos de formación, fun cubrir unha praza na orquestra Montes, durante uns días. Sucedeu que o trompeta desta orquestra, José López Paz, máis coñecido por Chapí, de Cuntis, formou o grupo Cunters, con músicos da orquestra Termas de Cuntis, entre eles o acordeonista. Entón produciuse unha especie de efecto dominó, pois a Termas de Cuntis incorporou

Ismael

o acordeonista da orquestra Brasil e esta, por información do amigo Chapí, fichoume a min. Así pois, este momento é o meu comezo continuado nas orquestras e o que me vai converter no último membro da saga dos Diosiño, de momento.

Coa orquestra Brasil teño moitas anécdotas, pero vou contar unha especialmente curiosa. Tocando en Friol (Lugo), estabamos acompañados doutro grupo e nos descansos aproveitabamos para sacar as mozas a bailar. Iso foi o que fixen eu, pero cando estaba bailando cunha moza, veu outro mozo e, na mesma peza, pediulle baile. Ela concedeuullo e deixoume plantado. quedei medio avergonzado. Ó día seguinte comentei o sucedido cun compoñente da comisión de festas e díxome:

- Non te estrañes, iso non é nada malo, pois nesta zona lévase "o permite".

Xa entrando o ano 67 marchei voluntario á "mili". quedei en Pontevedra o que me permitiu atender a orquestra. Eu notaba que

Canosa

algo estaba cambiando na música. Anulábase o acordeón e aparecía o piano e o teclado. Así que no mes de setembro fun a clases de piano con don Agustín Estévez Vieira, máis coñecido por Titón, o Gordito. Tamén aproveitei para repasar solfexo con don Jesús Córdoba.

Cumprín a "mili" e, ó principio de 1969, fórmase a orquestra *Estelares*, promovida por José Expósito Castro que, como representante, foi o máis honorable de todos os representantes e tamén o máis honrado. *Estelares* estaba formada por compoñentes procedentes das orquestras *Poceiro* e *Brasil* e alí estaba eu como teclista-acordeonista. Cos *Estelares* visitei numerosas localidades portuguesas e españolas, gardando un especial recordo de Sestao, en cuxo Centro Gallego actuamos varios anos o 24 e 25 de xullo, festividade de Santiago.

Era unha época na que había moitos bailes e moitas salas de festas. Entón, cando un empresario pedía unha data clave, como fin de ano ou o entroido, tiña que compensar contratando noutras datas de menor importancia. Que pasaba realmente? Que desta forma cubríanse con actuacións todos os sábados e domingos do inverno que eran os máis problemáticos, pois no verán había moitas festas e era fácil ter contratos.

Tamén desta etapa era o popular Ismael de Marín que quería cantar coas orquestras, pero non con calquera, só coas máis famosas. Ningunha orquestra tiña inconveniente en deixalo actuar, pero había que facelo co permiso da comisión de festas correspondente. Unha das súas cancións favoritas era "O peixeño de mar" cuxa letra di así:

Foi o peixeño do mar
quen che ensinou a nadar.
Foi, foi, foi, Maruxiña,
foi o peixeño do mar.

Canasa

Coa orquestra *Estelares* tocando en Becerreá (Lugo), un membro da comisión de festas preguntounos de que parte de Pontevedra eramos. O meu compañeiro díxolle que era de Cangas, pero dirixíndose a min dime:

- E ti de onde es?
 - Eu son de Lérez. -Respondinlle.
 - Terra de moirantes. -Contestou el. Pero eu enseguida lle retruquei:
 - Os moirantes veñen de fóra.
- E ó dicirle así, contestoume:
- Pontevedra é terra de bos canteiros

O finais de 1975 hai un cambio de orquestras. Xuntámonos dous compoñentes dos *Estelares* e tres da orquestra *Poceiro* e fundamos o grupo *Agarimo*. O meu amigo Ramos e eu fomos os que máis aguantamos, porque sempre adoita haber cambios nas orquestras ó final do verán. Con *Agarimo* actuei en diferentes puntos da Península e Europa.

Alá polo ano 1985, os músicos de toda Galicia, bandas, orquestras de toda clase, músicos e atraccións diversas tivemos unha reunión cos presidentes dos sindicatos de músicos para contratar directo por mediación dos sindicatos. A representación de Pontevedra ostentábaa José González Castiñeiras. Os monopolistas dos representantes botaron todo abaixo. As orquestras tiñan que darlles unha comisión do 10%. Despois pasaron ó 20% e máis tarde ó 25% do importe bruto. Coaccionaron as comisións de festa e todo foi a peor. Nestas circunstancias non era rendible traballar polo que, a finais do mes de setembro de 1992, Ramos e mais eu puxemos fin ó grupo *Agarimo*.

Por último, unha pinga de humor:

- Sabías que a música é racista?
- Non. Por que?
- Porque unha branca vale igual que dúas negras.

